

Wojciech Szpociński

Analiza

otoczenia społeczno - ekonomicznego oraz
uwarunkowań prawno - instytucjonalnych
rozwoju przedsiębiorczości

w Wysokim, Rajon Kamieniec, Białoruś

polska pomoc

ZAWADY, 2010

Niniejsza analiza została sporządzona w celu zdefiniowania potrzeb szkoleniowych beneficjentów projektu nr 622/2010 Polska Pomoc 2010, Dobre zarządzanie gminą, jako sposób na wspieranie lokalnej przedsiębiorczości. Transfer polskich dobrych praktyk na Białoruś w ramach. Analiza została oparta na badaniach terenowych przeprowadzonych w czerwcu i lipcu 2010 w Wysokim (Białoruś).

Metoda badawczo-diagnostyczna:

Na potrzeby analizy przeprowadzono 16 indywidualnych, niestrukturyzowanych otwartych wywiadów pogłębionych (In-Depth-Interview). Badanie przeprowadzono na reprezentatywnej próbie: 6 respondentów było urzędnikami, 10 przedsiębiorcami prowadzącymi działalność gospodarczą na terenie podległym władzy lokalnej.

Pozyskany materiał został poddany krytycznej analizie jakościowej. Niezależnie prowadzący badania protokołował obserwacje w formie tzw. dziennika obserwacyjnego, wykorzystano również jakościowe metody określania i szacowania lokalnego potencjału rozwojowego/jakości kapitału ludzkiego/społecznego, w tym również aktywności i spójności wspólnot i instytucji działających na badanym obszarze (community visioning, asset mapping).

Analiza sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze rajonu kamienieckiego, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki gorsawietu w Wysokim w przeważającej mierze bazuje na: danych własnych pozyskanych w trakcie wizyty diagnostyczno-szkoleniowej (spotkania z przedsiębiorcami) lub informacjach/dokumentach lokalnego Komitetu Wykonawczego (gorispołkom). Dane te zostały uzupełnione o dane wtórne pozyskane bądź za pośrednictwem Internetu (materiały właściwych organów administracyjnych, statystycznych, rejestracyjnych, raporty typu Doing Business/podręczniki inwestora, materiały związków i zrzeszeń przedsiębiorców); bądź też z baz/zestawień danych/aktów prawnych.

Konkluzje badawcze:

1. Na Białorusi dynamicznie wzrasta liczba przedsiębiorstw, w tym małych i średnich firm – (sektor obejmuje ok 95% ogółu przedsiębiorstw prywatnych). W dwóch kwartałach 2010 liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw i indywidualnych przedsiębiorców zwiększyła się o ok. 12%. W roku 2009 w stosunku do 2008 ich liczba wzrosła o ponad 15 proc., co świadczy o powodzeniu sektorowej liberalizacji obrotu gospodarczego i pewnym, choć nieznacznym polepszeniu otoczenia dla biznesu na Białorusi: uproszczenia i obniżenia podatku obrotowego od działalności gospodarczej MŚP do 10 proc. oraz ograniczania barier

administracyjnych, w tym zmniejszenia/optymalizacji barier koncesyjno - certyfikacyjnych, usprawnienia gospodarki nieruchomościami, ograniczenia regulacji cen i marż. Tym niemniej, udział sektora MŚP w PKP w 2009 roku wyniósł ok 11 proc., a więc wciąż bardzo mało. W ubiegłym roku zatrudniały one 12,5 proc. ogółu pracowników. Zdecydowana większość MŚP skoncentrowana jest w Mińsku i dużych miastach/centrach regionalnych, co zaburza zrównoważony rozwój kraju. Dysproporcje w aktywności gospodarczej między metropolią a prowincją pogłębiają się.¹

2.Reformy gospodarcze zapowiadane od 2007, a wdrażane na większą skalę od 2008 roku, choć w pewnych obszarach przynoszą wymierne rezultaty, bez optymalizacji modelu zarządczo - instytucjonalnego nie dadzą oczekiwanych efektów. Zmiany, które w intencji mają zliberalizować obrót gospodarczy i pobudzać przedsiębiorczość, a nawet decentralizować pewne decyzje i środki, w praktyce częstokroć prowadzą do dalszego przeregulowania stosunków wewnątrz gospodarki i jeszcze bardziej komplikują otoczenie gospodarcze, w którym porusza się przedsiębiorca.

3.Problemy ze stanowieniem spójnego prawa i jego egzekucją wynikają ze zbyt dużej liczby szczegółowych regulacji. Inicjatywy liberalizacyjne koncentrują się na bardzo wąskich specyficznych klasach przypadków. Próby reform opartych na tworzeniu nawet bardziej korzystnych, ale szczegółowych uregulowań, znacząco ograniczają efekt liberalizacyjny: odwołują się do zbyt dużej ilości innych aktów prawnych, w tym niższego rzędu – instrukcji, zarządzeń i innych wewnętrznych regulacji instytucjonalnych (które często odwracają pierwotny zamysł liberalizacyjny, a zdarza się, że są w ogóle niejawne², co prowadzi do dalszej niespójności i nieprzewidywalności obrotu); względy społeczno - gospodarcze nakazują ograniczenia zakresu liberalizacji, przy czym niejednokrotnie uzasadnione systemowe i lokalne kompromisy społeczne/socjalne znacząco komplikują sytuację przedsiębiorcy; Od generalnej zasady ustanowionej prawem obowiązują zbyt duże ilości wyłączeń/odstępstw.

4.Liberalizacja poprzez wyłączanie stosowania. Na Białorusi coraz więcej przewidzianych prawem szczegółowych uregulowań krępujących rozwój przedsiębiorczości i ograniczających swobodę prowadzenia działalności gospodarczej w ogóle nie jest egzekwowanych (martwe

¹ Country Report Belarus, Economist Intelligence Unit, May 2010

² Ośrodek badawczy IPM dotarł do niejawnych instrukcji dotyczących zasad importu środków produkcji na rzecz władz publicznych i wszelkich podmiotów gospodarczych z udziałem skarbu państwa. Regulacja ta nakłada na wszystkie powyższe instytucje obowiązek każdorazowego pozyskiwania indywidualnej zgody właściwego ze względu na kompetencje szefa wydziału na poziomie *oblasti* na zakup importowanych środków produkcji/materiałów. Regulacja nie była nigdzie publikowana, a biorąc pod uwagę skalę własności państwowej w gospodarce, w ogromnym stopniu zmienia/deformuje relacje rynkowe.

prawo) lub funkcjonuje wyłącznie na zasadzie formalnego obowiązku przekładania do akceptacji dokumentów (sektorowe przepisy dotyczące regulacji cen, marż, płac, ochrony produkcji, zasad kontraktowania, prowadzenia księgowości), gdzie władza publiczna z reguły nie ingeruje w stosunki rynkowe. Problemem pozostaje nie zawsze sprecyzowany zakres stosowania wyłączeń i procedur pro-forma i dopuszczalnej ingerencji ze strony władzy. O ile na przykład ceny na usługi budowlane zgodnie z prawem kształtowane są z pewnymi wyjątkami na zasadach rynkowych z obowiązkiem informowania władzy o ich poziomie bez uzasadnienia (jak było wcześniej), to w odniesieniu do pewnych grup produktów/usług/procedur prawo nie daje tak jasnej odpowiedzi o zakres i zasady liberalizacji, pozostawiając duży margines interpretacyjny właściwemu organowi regulacyjno – kontrolnemu (często na poziomie rajonu).

5. Wymierną korzyść przedsiębiorcy odnoszą z wprowadzania zupełnie nowych modeli zarządczych – likwidacji, skrócenia/uproszczenia i konsolidacji procedur i powinności (w tym podatków i koncesji). Przykładem działań idących w dobrym kierunku, korygujących podstawową słabość systemu prawnego, jest tworzenie przez Ministerstwo Gospodarki Białorusi, we współpracy z Mińskim Związkiem Przedsiębiorców i Pracodawców, zamkniętego, inkluzyjnego wykazu procedur administracyjnych obowiązujących władze i instytucje publiczne na wszystkich poziomach. W zamyśle projektu zastosowanie procedury spoza wykazu będzie nielegalna: władza publiczna nie może podejmować działań niewskazanych i nieopisanych prawem. Rozszerzenie tej listy wymaga każdorazowego uzasadnienia na poziomie Rady Ministrów Republiki Białoruś.

6. Korzystne regulacje dotyczące promocji i wsparcia przedsiębiorców na wsi i małych/średnich miastach nie przynoszą oczekiwanych rezultatów.

Ad 5. Rajon kamieniecki, w tym Wysokie, jako obszar peryferyjny jest objęty regulacjami dotyczącymi wsparcia i promocji przedsiębiorczości i inwestycji w średnich i małych ośrodkach. Przepisy preferencyjne przewidują min. znaczące uproszczenia procedur, gwarancje dotyczące niezmienności stanu prawnego, ulgi podatkowe, korzystne rozwiązania dotyczące użytkowania i kupna nieruchomości znajdujących się w dyspozycji władzy lokalnej/komitetów wykonawczych. Dekret prezydenta nr 1 z 28 stycznia 2008 roku oferuje szereg ulg i przywilejów podmiotom gospodarczym działającym w miejscowościach do 50 tys. mieszkańców. Z ulg z tytułu prowadzenia działalności w małych miejscowościach mogą korzystać podmioty gospodarcze, które powstały po 1 kwietnia 2008 roku, z wyjątkiem podmiotów, które

powstały w wyniku reorganizacji. Podmioty te korzystają z pięcioletniego zwolnienia z podatku dochodowego i obowiązkowej sprzedaży walut obcych z transakcji eksportowych, nie podlegają ograniczeniom w określaniu cen na swoje wyroby lub usługi, oraz samodzielnie określają wysokość wynagrodzenia. Firmy są także zwolnione od wpłat na fundusz wsparcia producentów rolnych. Poza tym zwolnione z opłat celnych i podatku VAT jest wyposażenie wwożone w charakterze kapitału założycielskiego firmy. Firmy mogą ponadto dokonywać ubezpieczenia majątku i praw majątkowych w zagranicznych towarzystwach ubezpieczeniowych. W szczególności, podmioty gospodarcze zarejestrowane po dniu 1 kwietnia 2008 roku w miejscowościach o ludności do 50 tys. mieszkańców w okresie pięciu lat od dnia rejestracji korzystają z następujących ulg:

- zwolnienie z podatku od zysku,
- zwolnienie z wpłat na republikański fundusz wsparcia producentów rolnych, żywności i nauki agrarnej, w części sprzedaży wyrobów i usług własnych, w przypadku prowadzenia osobnego rejestru sprzedaży wyrobów własnych,
- zwolnienie z podatków i opłat niewymienionych wyżej (za wyjątkiem podatku VAT, w tym podatku VAT pobieranego przy wwozie towarów na obszar celny Białorusi, podatku od dochodów z obrotu papierami wartościowymi, akcyzy, opłat herbowych i off-shore, opłaty skarbowej, opłat celnych, podatku gruntowego, podatku za korzystanie ze środowiska naturalnego (podatku ekologicznego), podatków naliczanych przy wykonywaniu obowiązków agenta podatkowego)
- zwolnienie z obowiązkowej sprzedaży walut obcych pochodzących z operacji gospodarczych z nierezydentami, w tym z wynajmu,
- dwuletni okres formowania kapitału zakładowego - dla firm z udziałem kapitału zagranicznego,

W przypadku likwidacji firmy w okresie korzystania z ulg lub w ciągu trzech lat od zakończenia korzystania z ulg, utraty prawa do korzystania z ulg lub zakończenia działalności, firma jest zobowiązana do zapłaty podatków za okres, w którym korzystała z ulg w następujących terminach:

- w przypadku utraty statusu firmy z udziałem kapitału zagranicznego nie później niż pięć dni roboczych od momentu rejestracji zmian związanych ze zmniejszeniem sumy inwestycji zagranicznych do wysokości poniżej 20 tys. USD, ale nie później niż w terminie dwóch miesięcy od daty utraty statusu firmy z udziałem kapitału zagranicznego.
- w przypadku likwidacji lub zakończenia działalności gospodarczej w wyniku reorganizacji - nie później niż w ciągu pięciu dni roboczych od dnia podjęcia decyzji o likwidacji bądź reorganizacji.

W przypadku podmiotów gospodarczych z udziałem kapitału zagranicznego, przy zakupach surowców, komponentów i materiałów do produkcji własnej, oraz w przypadku eksportowania wyrobów własnych nie stosuje się: pozataryfowych środków regulacji w formie wprowadzania ograniczeń ilościowych lub innych, wyłącznego prawa na prowadzenie operacji eksportowo-importowych niektórymi rodzajami wyrobów, wymogu obowiązkowego zawierania transakcji na

Białoruskiej Uniwersalnej Giełdzie Towarowej, określania minimalnych przy imporcie oraz maksymalnych przy eksporcie cen na wyroby, specjalnych procedur zakupów, dostaw lub przetargów prowadzonych przez uprawnione organy i komisje państwowe.

Znacząca część rejonu kamienieckiego (szacunkowo ok 80% obszaru) objęta jest również przywilejami – pakietem ulg dla przedsiębiorców/podmiotów gospodarczych podejmujących i prowadzących działalność na terenach wiejskich. Prawo z 2007 roku przewiduje następujące ulgi i przywileje: zwolnienie z podatku dochodowego i podatku od nieruchomości (dla nieruchomości położonych w tych obszarach wiejskich) na lata 2008 – 2012, obniżenie opłat za wydanie licencji: dla przedsiębiorstw o 50%, odpowiednio dla indywidualnych przedsiębiorców o 75%, zwolnienie z opłat za wniesienie zmian do otrzymanych licencji, zwolnienie od 1.01.2008 r. do 31.12.2010 r. przedsiębiorców wykonujących na obszarach wiejskich prace remontowo-budowlane z opłat (podatków) na fundusze innowacyjne poszczególnych resortów/instrumenty celowe ministerstw, niezależnie zwolnienie z tych opłat przedsiębiorstw nie prowadzących stałej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich (zatem nie zarejestrowanych na obszarach wiejskich), ale wykonujących prace remontowo-budowlane i montażowe na zamówienie przedsiębiorstw i indywidualnych przedsiębiorców prowadzących działalność wyłącznie na wsi, przedsiębiorstwa zwolnione są z opłat celnych i podatku VAT naliczanego przy wwozie towarów stanowiących wkład w fundusz założycielski/kapitał początkowy. **Warunkiem uzyskania zwolnienia jest potwierdzenie lokalnej, upoważnionej instytucji/komórki we właściwym Komitecie Wykonawczym (исполкome), że wwożony towar jest urządzeniem technologicznym i stanowi wkład w kapitał założycielski przedsiębiorstwa zlokalizowanego na obszarze wiejskim,** wreszcie banki zobowiązane są do udzielania kredytów bez zabezpieczeń, w ramach posiadanych i wyznaczonych na ten cel środków, przedsiębiorstwom i indywidualnym przedsiębiorcom w wysokości nie przekraczającej równowartości 20.000 €.

Ograniczona efektywność rozwiązań promujących i wspierających rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich w małych/średnich miastach wynika z kilku czynników:

ulg/przywileje przewidziane prawem z 2007/2008 tracą na atrakcyjności wraz z postępem reform liberalizujących, uproszczających obrót gospodarczy w skali kraju, regulujących zasady obrotu/prowadzenia działalności gospodarczej na zasadzie klauzul uniwersalnych, nie odwołując się do ograniczonych reżymów terytorialnych (wieś, małe/średnie miasta), rozwiązania szczegółowe z obu pakietów ustaw mają nie dość precyzyjny charakter, co może skutkować pewną arbitralność w ich interpretacji, przewidują szeroki wachlarz, nierzadko podwójnych, wyłączeń (np. przywileje na obszarach wiejskich nie dotyczą np. działalność turystycznej, za wyjątkiem agroturystki - na Białorusi podlega odrębnemu licencjonowaniu – czy dość szeroko zdefiniowanej tzw. działalności handlowo-pośredniczącej),

wreszcie ciężar (w tym fiskalny) ulg/preferencji przenoszony jest w dużym stopniu na władze lokalne i instytucje komercyjne/pozabudżetowe (banki, towarzystwa ubezpieczeniowe), nie niosąc za sobą zadowalającego pakietu zachęt, co zwłaszcza w warunkach kryzysu, negatywnie odbija się na ich realizacji.

7. Wyniki badań dotyczących społecznej percepcji potencjału dla rozwoju przedsiębiorczości dowodzą, że zaledwie 17 proc. dorosłych mieszkańców Białorusi widzi szansę na podjęcie działalności gospodarcze w swoim miejscu zamieszkania – to, obok Rosji, najniższy wskaźnik w grupie rynków wschodzących (dla porównania: w Bośni 33 proc. Średnia dla nowych krajów Unii to ok. 30 proc.)³ Taki wskaźnik wskazuje na deficyt informacji dotyczących zasad prowadzenia działalności gospodarczej (tak ogólnych kompetencji biznesowych, jak i szczegółowych uregulowań w kontekście małego miasta białoruskiego), brak dostatecznej wiedzy o strukturze rynku i jego potrzebach, sygnalizuje wreszcie istnienie ukrytych barier wejścia na rynek (przynajmniej w wymiarze percepcyjnym i oceny ryzyka).

8. Pakiet reform strukturalnych przyjętych i wdrażanych jako wynik porozumienia z IMF/WB w ramach tzw. Stand-by Arrangement i umów towarzyszących, mających na celu m. in. działania na rzecz uwolnienia rynku i promocji przedsiębiorczości, ograniczył liczbę i wymiar podatków (zmiany obejmują m. in. podatek obrotowy, od sprzedaży detalicznej, ekologiczny, na fundusz wsparcia produkcji rolnej, a także szereg koncesji i licencji). Te działania stanowią impuls dla rozwoju przedsiębiorczości. Równocześnie warto zaznaczyć, że ograniczone zostały głównie podatki/opłaty administracyjne quasi-lokalne, które w pewnej części zasilają bezpośrednio budżety rajonów/dystryktów. Reforma, choć konieczna, z całą pewnością nie realizuje, także uzasadnionej, polityki decentralizacji fiskalnej.⁴

9. W kompetencjach władz rajonu leży, bardzo ogólnie określona, promocja gospodarki lokalnej, w tym zwłaszcza rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.

Przy czym instrumenty tej promocji, takie jak tworzenie ofert inwestycyjnych w oparciu o lokalne plany zagospodarowania, nie pozostają wyłączną kompetencją rajonu. Ten szczebel administracji ma tylko funkcję diagnostyczno - doradczą, a polityka planistyczna jest w dużej mierze scentralizowana i dysfunkcyjna. Dodatkowo, na mocy Konstytucji białoruskiej wody, lasy, surowce, a także grunty rolne pozostają w ręku państwa.

AD. 8 Na Białorusi obowiązuje Państwowy Plan Rozwoju Przestrzennego Republiki Białoruś

³ Global Entrepreneurship Monitor 2010. Badania na reprezentatywnej próbie od 18 do 64 roku życia

⁴ W najbliższych miesiącach Białoruś będzie negocjowała kolejny pakiet pomocowy z IMF i warto, by spełnianie wymogów międzynarodowych instytucji finansowych odbywało się przy jak najmniejszym uszczerbku dla finansów lokalnych.

(SSISO). W skali całej Republiki do wykonywania planów upoważnieni są planiści wyłącznie jednej instytucji: Instytutu Planowania i Rozwoju Regionalnego w Mińsku, afiliowanego przy Ministerstwie Infrastruktury. Przy sporządzaniu lokalnego planu zagospodarowania przestrzennego planiści z ramienia Instytutu sporządzają plan w oparciu o dostępne materiały, a administracja lokalna przekazuje im wnioski (które nie muszą być wzięte pod uwagę). Każda zmiana wynikająca z inicjatywy władzy lokalnej lub innego podmiotu jest rozpatrywana na poziomie Instytutu, co w znacznym stopniu ogranicza elastyczność całego procesu (np. przygotowanie ofert przy których konieczna jest konsolidacja, podział gruntu lub zmiana jego przeznaczenia/przekwalifikowanie).

10. Polityka rozwoju lokalnego jest niespójna i rozproszona, na tym samym terenie funkcjonują niezależne od siebie strategie rozwojowe. Projekty rozbudowy infrastruktury są spójne wyłącznie w ramach programu, w którym są realizowane (np. Program Odnowy i Rozwoju Wsi – agrorodki lub Program Rozwoju Małych i Średnich Miast, Programu tzw. Domów Prezydenckich, Programu Czysta Woda, Strategii Rozbudowy Dróg i Infrastruktury Transportowej). Utrudnia to prowadzenie jednolitej polityki planistycznej i efektywnej gospodarki przestrzennej i komunalnej, również w zakresie zarządu lokalami/nieruchomościami, w konsekwencji stanowiąc poważne ograniczenie dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości (np. władza lokalna może nie być zarządcą pomieszczeń w agrorodku). Rozproszenie struktury zarządczej utrudnia racjonalizację usług publicznych i komunalnych. Centralne kontraktowanie - podejmowanie decyzji dotyczących wykonawców w pewnym stopniu ogranicza wykorzystanie lokalnego potencjału przedsiębiorczości w ich wdrażaniu (pod/zlecenie usług).

11. Przedsiębiorcy sygnalizują "odwrócenie" pewnych kompetencji: proste, standardowe czynności związane np. z rejestracją/wpisem do ewidencji przedsiębiorców pozostają na poziomie obłasti, a niejednokrotnie skomplikowane procedury kontrolno-regulacyjne np. ochrona sanitarna czy bezpieczeństwo pracy, regulacji rynku (ochrona konkurencji, regulacja płac/cen, ochrona zatrudnienia) są często wykonywane lub nadzorowane na poziomie niższym, w tym zwłaszcza rajonu. Wydaje się, że problem zaczyna być dostrzegany, bowiem np. od 2009 roku rajizpolkomy są uprawnione do wydawania (po zasięgnięciu informacji z oblizpolkomu) wypisów z rejestru osób prawnych i przedsiębiorców.

12. Bezpośrednio na przedsiębiorców oddziałują następujące zmiany/uproszczenia wprowadzone w ostatnim czasie: wydłużono ważności certyfikatów określających standardy

zgodności i certyfikację techniczną (średnio o 100 proc.), uproszczono procedury i istotnie skrócono czas wydawania certyfikatów (do jednego miesiąca/dwudziestu dni); instytucje certyfikujące zobligowane są działać równocześnie, co znacznie skraca cały proces; znacząco okrojono katalog (o 40 proc.) usług wymagających certyfikacji; ale – co najważniejsze – procedury certyfikacji będą mogły być wykonywane wyłącznie przez instytucje określone przez prawo, doprecyzowano także zakresy odpowiedzialności tych instytucji – co samo w sobie jest ogromnym postępem.

13. Podejmowane są próby wprowadzenia podobnych uproszczeń i standaryzacji procedur związanych z ekspertyzami, dopuszczeniem i bieżącą kontrolą w takich dziedzinach jak inspekcja budowlana, kontrola przeciwpożarowa, sanitarna czy BHP. Np. w zakresie inspekcji budowlanej władze rajonowe, w tym kamienieckie, opracowały dostępne w urzędzie i internecie uproszczone karty usług wraz z formularzami np. dot. przebudowy, oddania do użytkowania. Karty w zasadzie odpowiadają ogólnie przyjętym, światowym standardom w tej dziedzinie np. wymogom Programu Przejrzysta Polska, Banku Światowego; Odrębną kwestią świadomość i egzekucja obligacji i praw wynikających z określonych procedur.

14. Niezwykle istotnym obszarem interakcje lokalnych przedsiębiorców/potencjalnych inwestorów z komitetem wykonawczym/lokalną egzekutywą pozostaje gospodarka i zarząd nieruchomościami w dyspozycji egzekutywy (rejestr nieruchomości) w Wysokim Litewskim i rajizpolkomu w Kamieńcu. Do 2008/2009 stawki czynszu były w dużej mierze narzucone centralnie. W ostatnich dwóch latach następuje urynkwowanie stawek, w większym stopniu uwzględniających warunki na danym rynku lokalnym (biorących pod uwagę popyt i skalę i specyfikę działalności). Władza lokalna uzyskała większą swobodę w kształtowaniu cen minimalnych sprzedaży, najmu i użytkowania, w coraz większym stopniu może również samodzielnie decydować o formule i zasadach udostępniania/dysponowania mienia (w tym zwłaszcza nieruchomości) pozostających w jej zasobach. Sprzyja to racjonalizacji zarządzania mieniem tym bardziej, że od 2007 dochody ze sprzedaży, dzierżawy i najmu nieruchomości znajdującej się na terenie podlegającej właściwemu komitetowi wykonawczemu trafiają bezpośrednio do budżetu jednostki. Od stycznia 2010 wartość katastralna nieruchomości/gruntu jest uwzględniana przy określaniu wymiaru czynszu, nie ma ona wciąż decydującego wpływu na kształtowanie cen sprzedaży nieruchomości.

Problemem pozostaje przedłużający się proces rejestracji nieruchomości i gruntów. W celu usprawnienia procedur rejestracyjnych od 2010 służba geodezyjno-kartograficzna przeszła w kompetencje lokalnej egzekutywy, przy czym rejestr gruntów pozostaje w gestii właściwego ze

względu na obłąć, centralnie nadzorowanego GosKomImuszeiestwa. Ze względu na niezwykle krótki czas obowiązywania nowych przepisów trudno o ich pełną ocenę. Przedsiębiorcy sygnalizują, że efektywność przyjętych rozwiązań ogranicza: słabość instytucjonalna i brak kompetencji na poziomie lokalnym (potencjalny obszar wsparcia donorów) oraz niedostateczna komunikacja między odpowiedzialnymi za geodezje komórkami w gorizpolkomach a GosKomImuszeiestwem (przy czym nowo przyjęte przepisy formalnie regulują procedury i porządek procesu wpisu do rejestru).

AD. 13.

Umowy najmu miejsc na targowiskach publicznych muszą uwzględniać dwa kryteria: 1. dochodowości/zysków z prowadzonej działalności; 2. Zapewniać równy dostęp do użytkowania tych miejsc. Umożliwia to rozwój rynku, bo dopuszcza większą liczbę podmiotów na tym rynku.

Od 2009 roku prawo dopuszcza przekształcanie lokali mieszkalnych na użytkowe z możliwością tak rejestracji działalności gospodarczej jak jej prowadzenia, o ile nie jest ona szczególnie dokuczliwa dla otoczenia. Przepis m.in.: umożliwia świadczenie usług cateringowych/przygotowania posiłków na zlecenie np. na zamówienie restauracji/hoteli, co perspektywicznie może istotnie wzmocnić konkurencyjność sektora turystycznego w małych miastach i na wsi.

Od ubiegłego roku umowa najmu i użytkowania nieruchomości i gruntów zarówno tych w pozostających w rękach władz publicznych, jak i nieruchomości prywatnych może być zawarta na okres nie krótszy niż 3 lata. Krótszy okres związania umową możliwy jest tylko za zgodą najemcy lub użytkownika. **Nowelizacja z jednej strony ogranicza możliwości nieuzasadnionego nacisku na najemcę/użytkownika, w pewnym stopniu zmniejszając ryzyko/niepewność co przyszłych warunków i koszty związane z przedłużaniem i renegocjowaniem umów (formalnie istnieje opłata od sporządzenia i rejestracji tego typu kontraktów, przy czym od tego wymogu przewiduje się coraz szerszy zakres wyłączeń, w szczególności jeśli chodzi o mienie publiczne), z drugiej strony sztywna formuła regulacji może wpływać niekorzystnie na elastyczność podaży nieruchomości na rynkach lokalnych.**

Ukaz nr 518 Prezydenta Białorusi z października 2009 umożliwia przekazanie w bezpłatne użytkowanie nieruchomości/gruntów w zasobie władz publicznych, w tym również raj/siej/gor izpolkomów oraz instytucji i organizacji z wyłącznym lub większościowym udziałem skarbu państwa – np. chozobszest/państwowych farm w zamian za umowne zobowiązanie do stworzenia miejsc pracy z wykorzystaniem lokalnej siły roboczej. Kompetencje do podpisywania i uchylania (w

przypadku nie wypełniania zobowiązań dotyczących miejsc pracy) leżą w bezpośredniej gestii instytucji dysponującej daną nieruchomością, dotyczy to również władz lokalnych. Formuła może być potencjalnie wykorzystywana przez licznych w rajonie plantatorów warzyw szklarniowych (wysoka pracochłonność). Problematyczna jest sztywność tych umów (nienegocjowalne zobowiązanie do utworzenia wskazanej liczby miejsc pracy) nie uwzględniająca możliwych zmian koniunkturalnych, otoczenia instytucjonalno-prawnego oraz uwarunkowań rynkowych (np. ograniczeń taryfowych i pozataryfowych w handlu zagranicznym). Dodatkowo dysfunkcyjność planowania przestrzennego i rozdrobnienie zarządcze w zakresie nieruchomości może ograniczać i komplikować stosowanie prawa.

15. Szalenie istotną barierą rozwoju mikro i małych przedsiębiorstw na obszarach peryferyjnych/wiejskich (w tym indywidualnych) pozostaje ograniczony dostęp do preferencyjnego kredytowania, w tym zwłaszcza mikrokredytów. O ile władze np. Mińska, o najwyższym współczynniku mikroprzedsiębiorstw, podejmują starania stworzenia przy wsparciu EBRD stosownego funduszu mikro-kredytowego (model micro-credit union; kredytowanie wzajemne/ lokalne kasy kredytowe) to władze oblastne i rajonowe poza stolicą, często ze względu na inne priorytety rozwojowe, rozproszone zdania własne i niedostateczne kompetencje nie inicjują takich działań. W mocy pozostaje również restrykcyjne regulacje dotyczące zasad udzielenia kredytów, a w związku z trwałą nierównowagą w bilansie płatniczym wciąż obowiązuje ogólny zakaz udzielania kredytów w walutach obcych.

16. Informacja i Promocja. Rajizpolkom w Kamiencu, ani gor/sjelsawietnie (w tym Gorizpolkom w Wysokim) nie dysponują samodzielną stroną internetową/portalem/witryną korzystając z podstrony oblastnego komitetu wykonawczego w Brześciu. Władza informuje o ofertach najmu, użytkowania i sprzedaży mienia (obowiązek ustawowy). Podstrona ma formę rozbudowanej zakładki, administrowanej i aktualizowanej w dużej mierze przez komórki rajizpolkomu. **Posiada również okrojoną wersję angielskojęzyczną. Biorąc pod uwagę standardy przyjęte w tym zakresie w krajach regionu (Ukraina, Mołdowa, Turcja, Serbia, Gruzja) informacje znajdujące się na pod-stronie są niekompletne i nie dość szczegółowe, co pośrednio wynika również z dysfunkcyjnego modelu zarządczego (scentralizowana specjalizacja z szeregiem wyłączeń), rozproszonej polityki i praktyki rozwoju lokalnego, niejednorodnych i zachodzących struktur i kompetencji.**

17. Mimo deklaracji na szczeblu centralnym, na najniższym poziomie administracji (sielsawietu i gorispolkom) dostęp do internetu jest bardzo ograniczony, co wyklucza

digitalizację i automatyzację obrotu dokumentami. Ogranicza też dostęp do informacji, która jest niezwykle istotna w tak skomplikowanym otoczeniu prawnym.

18. Na stronach administracji lokalnej brak min. danych dotyczących: wykorzystania (w tym efektywności kosztowej i korzyści społecznych) mienia komunalnego (problemem rozdrobnienie i niejednolita struktura zarządcza), dokumentów planistycznych i strategicznych (wynika to m.in. ze scentralizowanej praktyki planistycznej); informacji o zamówieniach publicznych (co jest istotne zwłaszcza w kontekście nowych uregulowań otwierających rynek zamówień publicznych dla małego i średniego biznesu (kwotowo minimum 10%); działających organizacjach pozarządowych i funkcjonujących na tym terenie instytucjach publicznych; katalogi usługodawców są niefunkcjonalne. Brakuje także uchwał lokalnej Rady (rajsowiet) i innych podległych rad, informacji o otrzymanych grantach i realizowanych programach. W efekcie bardzo trudno dowiedzieć się jakie przepisy obowiązują w konkretnej miejscowości – które przepisy dotyczą obszaru rajonu.

19. Dla turysty treść strony jest zbyt szczupła, rozproszona - mało ustrukturyzowana (materiały „ukryte” na stronie, brakuje mapy obiektów/infrastruktury np. ścieżek rowerowych) i nie wykorzystuje już opracowanych i dostępnych materiałów. Jeszcze bardziej szczupła jest wersja angielska strony.

20. Funkcjonuje „jedno okienko”, ale jego przydatność ogranicza skomplikowanie prawa, rozproszenie struktur zarządczych i ograniczone kompetencje rajonu.

21. Karty usług publicznych: choć część procedur została opisana w kartach usług, to jednak brakuje kluczowej karty: **przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków**. Brakuje też karty dotyczącej sprzedaży, najmu i użytkowania nieruchomości i gruntów pozostających w zasobie władzy lokalnej.

22. Od 2009 rajony emitują obligacje municypalne. Emisje uchodzą za skuteczną i tanią metodę równoważenia lokalnych budżetów w warunkach kryzysu - znacznego ograniczenie dochodów z podatków i opłat lokalnych; Rejon Kamieniecki był, obok dwóch innych dystryktów białoruskich, prekursorem tego typu finansowania (emisja 2009, na sumę 1,6 mld BLR z terminem wykupu 12 miesięcy). Model emisyjny nie odpowiada standardom dla analogicznych operacji/pozyskiwania finansowania w UE/Polsce. Obligacje nie są przedmiotem obrotu na rynku, papiery są automatycznie nabywane przez *Belarusbank*, nie podlegają zatem wycenie rynkowej, brak również realnego dyskonta ryzyka. Niespójność

przepisów księgowych i niedoskonałość regulacji ramowych dotyczących polityki budżetowej organów władzy lokalnej uniemożliwia wycenę zdolności kredytowej gminy, nie może być zatem mowy o pozyskiwaniu środków na zasadach rynkowych. Brak też regulacji dotyczących maksymalnych pułapów zadłużenia rajonów i izpolkomów na poziomie wspólnot i małych miast.

Ad 21 Względnie niski poziom małej/średniej i indywidualnej przedsiębiorczości i efekty kryzysu poważnie uszczuplają lokalną bazę podatkową, zwłaszcza na obszarach peryferyjnych jak rajon kamieniecki, w tym Wysokie. Na fali liberalizacji przyjęto szereg ulg/przywilejów (por. również wyżej) mających na celu uwolnienie potencjału lokalnej przedsiębiorczości a pośrednio rozszerzenie lokalnej bazy podatkowej. Np. Znacznie uproszczono i ograniczono regulację cen/marż w restauracjach tzw. wyższych kategorii, rzecz w tym, że w rajonach peryferyjnych/na obszarach wiejskich bark tego typu lokali, a zdecydowana większość pozostaje w rękach struktur quasi-państwowych (instytucji/przedsiębiorstw komunalnych różnego szczebla, farm/ spółek państwowych). Podatek od restauracji/gastronomi/kateringów jest daniną lokalną, a przepis w zamierzeniu miał zwiększyć dochody lokalnych budżetów.

23. Rajonowe Komitety Wykonawcze przymierzają się wprowadzenia zasad budżetowania celowego na poziomie lokalnym i specyfikacji pozycji wydatkowo – fiskalnych, co może stać się punktem wyjścia do opisu i standaryzacji usług publicznych, a w konsekwencji prowadzić do outsourcingu/pod/zlecenia wykonawstwa usług publicznych podmiotom prywatnym, optymalizacji kosztowej przy jednoczesnym podwyższeniu ich jakości; Z ekonomicznego punktu widzenia stanowić może również istotny impuls popytowy na lokalnym rynku usług publicznych, nie wykluczona jest też komercjalizacja podmiotów/przedsiębiorstw komunalnych. Opór biurokratyczny - instytucjonalny przy brak istotnych przeszkód prawnych w tym zakresie ogranicza te zmiany.

Aneks

Źródła prawa modernizacyjnego w Republice Białorusi:
wykaz.

Stan na 15.07.2010

Procedury administracyjne i techniczne

- **Указ Президента Республики Беларусь от 19 февраля 2009 г. № 104** "О внесении изменений и дополнений в Указ Президента Республики Беларусь от 27 марта 2008 г. № 178"
- **Государственной целевой программ** по разработке программно-технического комплекса по автоматизации процесса расчета подлежащих уплате в бюджет сумм налогов, сборов (пошлин) и представлению в налоговые органы налоговых деклараций (расчетов) в электронном виде на 2008 – 2010 годы (АИС "Расчет налогов")
- **Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 9 февраля 2009 г. № 171** "Об утверждении перечня административных процедур, совершаемых Республиканским центром по оздоровлению и санаторно-курортному лечению населения в отношении юридических лиц и индивидуальных предпринимателей, и о внесении изменений и дополнений в постановление Совета Министров Республики Беларусь от 31 октября 2007 г. № 1430"
- **Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 26 февраля 2009 г. № 254** "О внесении изменений и дополнений в некоторые постановления Совета Министров Республики Беларусь по вопросам осуществления административных процедур в сфере здравоохранения"
- **Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 18 марта 2009 г. № 328** "О внесении изменений и дополнений в постановление Совета Министров Республики Беларусь от 24 ноября 2007 г. № 1604"
- **Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 6 апреля 2009 г. № 423** "О внесении изменений в постановление Совета Министров Республики Беларусь от 29 ноября 2007 г. № 1646"
- **Указ Президента Республики Беларусь от 28 января 2010 г. № 52** "О внесении изменений и дополнений в Указ Президента Республики Беларусь от 13 июля 2006 г. № 443"

Uproszczenie certyfikacji, norm sanitarnych, budowlanych, przeciwpożarowych

➤ **Zmiany norm państwowych, w tym m.in.**

- **изменение № 2** в технический кодекс установившейся практики ТКП 5.3.14-2006 (04100) "Национальная система подтверждения соответствия Республики Беларусь. Порядок сертификации услуг по подготовке, переподготовке и повышению квалификации водителей механических транспортных средств";
- **решение**(протокол от 27.02.2009 № 02-2009) ,
- **изменение № 1** в СТБ ЕН 473-2005 "Квалификация и сертификация персонала в области неразрушающего контроля. Общие требования";
- **изменение № 7** в технический кодекс установившейся практики ТКП 5.1.02-2004 "Национальная система подтверждения соответствия Республики Беларусь. Порядок сертификации продукции. Основные положения"
- **изменение № 1** в технический кодекс установившейся практики ТКП 5.3.13-2007 (03220) "Национальная система подтверждения соответствия Республики Беларусь. Сертификация работ (услуг) в строительстве. Порядок проведения"

- **изменение № 1** в технический кодекс установившейся практики ТКП 5.2.19-2005 (04100) "Национальная система подтверждения соответствия Республики Беларусь. Порядок сертификации систем управления качеством и безопасностью пищевых продуктов на основе анализа рисков и критических контрольных точек"
  - **изменения и дополнения** в постановление Госстандарта от 16 декабря 2008 г № 60, **отменяющие обязательную сертификацию**
  - **технический кодекс установившейся практики ТКП 174-2009(03220)** "Порядок предоставления услуг национального фонда технических нормативных правовых актов. Основные положения"
  - **изменение № 2** к техническому кодексу установившейся практики ТКП 1.3-2004 (04100) "Система технического нормирования и стандартизации Республики Беларусь. Правила разработки технических условий"
  - **изменение № 1** в СТБ 5.2.21-2004 "Национальная система подтверждения соответствия Республики Беларусь. Порядок проведения сертификации строительных материалов и изделий"
  - **изменение № 1** в СТБ 5.2.21-2004 "Национальная система подтверждения соответствия Республики Беларусь. Порядок проведения сертификации строительных материалов и изделий"
  - **внесено изменение № 2** к техническому кодексу установившейся практики ТКП 1.3-2004 (04100) "Система технического нормирования и стандартизации Республики Беларусь. Правила разработки технических условий"
- **Ministerstwo Architektury:** Приказом Минстройархитектуры от 23 февраля 2009 г. № 54 **увеличены до 5 лет сроки действия свидетельств о технической компетентности испытательных подразделений предприятий по производству строительных материалов и изделий.**

Zmiany przepisów związanych z projektowaniem, budową, przebudową i eksploatacją obiektów

- **Указ Президента Республики Беларусь от 28 мая 2009 г. № 265** "О внесении дополнения и изменений в Указ Президента Республики Беларусь от 7 февраля 2006 г. № 72"
- **Указ Президента Республики Беларусь от 28 мая 2009 г. № 266** "О внесении изменений в Указ Президента Республики Беларусь от 16 ноября 2006 г. № 676"
- **Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 22 августа 2008 г. № 1214** "О внесении изменений и дополнений в некоторые постановления Совета Министров Республики Беларусь"
- **Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 30 июля 2009 г. № 1001** "Об утверждении Положения о параллельном проектировании и строительстве объектов и внесении дополнения в постановление Совета Министров Республики Беларусь от 8 октября 2008 г. № 1476"
- **Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 13 марта 2009 г. № 313** "О внесении изменений и дополнений в постановления Совета Министров Республики Беларусь от 3 марта 2005 г. № 235 и от 20 февраля 2007 г. № 224"
- **Указ Президента Республики Беларусь от 21 августа 2009 г. № 427** "Об удешевлении строительства гаражей и автомобильных стоянок"

- **Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 15 июля 2009 г. № 935** "О внесении дополнений в постановление Совета Министров Республики Беларусь от 30 марта 2004 г. № 349"

Uregulowania dotyczące nieruchomości i gruntów

- **Декрет Президента Республики Беларусь от 19 декабря 2008 г. № 24** "О некоторых вопросах аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений"
- **Указ Президента Республики Беларусь от 9 апреля 2009 г. № 184** "О внесении изменений в Указ Президента Республики Беларусь от 3 января 2007 г. № 1"
- **Постановление Совета Министров от 31 декабря 2008 г. № 2052** "О внесении дополнения и изменений в постановление Совета Министров Республики Беларусь от 26 марта 2008 г. № 462"
- **Указ Президента Республики Беларусь от 6 февраля 2009 г. № 64** "О внесении дополнений и изменений в некоторые указы Президента Республики Беларусь по вопросам строительства, изъятия и предоставления земельных участков"
- **Указ Президента Республики Беларусь от 5 мая 2009 г. № 232** "О некоторых вопросах проведения аукционов (конкурсов)"
- **Указ Президента Республики Беларусь от 7 мая 2009 г. № 238** "О внесении изменений и дополнений в некоторые указы Президента Республики Беларусь по вопросам распоряжения государственным имуществом"
- **Указ Президента Республики Беларусь от 23 октября 2009 г. № 518** "О некоторых вопросах аренды и безвозмездного пользования имуществом"
- **Указ Президента Республики Беларусь от 1 марта 2010 г. № 101** "О взимании арендной платы за земельные участки, находящиеся в государственной собственности"
- **Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 28 декабря 2009 г. № 1715** "Об утверждении Положения о порядке предоставления юридическим лицам и индивидуальным предпринимателям в безвозмездное пользование капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, их частей под оформленные договором обязательства по созданию рабочих мест"
- **Указ Президента Республики Беларусь от 11 декабря 2009 г. № 622** "О совершенствовании порядка регулирования земельных отношений и осуществления государственного контроля за использованием и охраной земель"
- **Декрет Президента Республики Беларусь от 1 марта 2010 г. № 3** "О некоторых вопросах залога имущества"

Uregulowania podatkowe i celne

- **Налоговый кодекс Республики Беларусь** (часть_ "О введении в действие Особенной части Налогового кодекса Республики Беларусь, внесении дополнений и изменений в Общую часть налогового кодекса Республики Беларусь и признании утратившими силу некоторых законодательных актов Республики Беларусь и их отдельных положений по вопросам налогообложения")
- **Указ Президента Республики Беларусь от 9 марта 2010 г. № 143** "Об отдельных вопросах налогообложения"

Zmiany dotyczące cen i przepisów antymonopolowych

- [Указ Президента Республики Беларусь от 6 февраля 2009 г. № 70](#) "О внесении изменений и дополнений в Указ Президента Республики Беларусь от 19 мая 1999 г. № 285 "О некоторых мерах по стабилизации цен (тарифов) в Республике Беларусь"
- [Указ Президента Республики Беларусь от 1 марта 2010 г. № 127](#) "О внесении дополнения в Указ Президента Республики Беларусь от 19 мая 1999 г. № 285"
- [Указ Президента Республики Беларусь от 15 апреля 2009 г. № 194](#) "О внесении дополнений и изменений в Указ Президента Республики Беларусь от 29 июня 2000 г. № 359"
- [Декрет Президента Республики Беларусь от 5 мая 2009 г. № 4](#) "О внесении изменений и дополнений в декреты Президента Республики Беларусь от 9 сентября 2005 г. № 11 и от 29 февраля 2008 г. № 3, признании утратившими силу Декрета Президента Республики Беларусь от 14 декабря 2005 г. № 18 и отдельных положений декретов Президента Республики Беларусь"
- [Указ Президента Республики Беларусь от 13 октября 2009 г. № 499](#) "О некоторых мерах по совершенствованию антимонопольного регулирования и развитию конкуренции"
- [Указ Президента Республики Беларусь от 11 марта 2010 г. № 149](#) "О внесении изменений и дополнений в указы Президента Республики Беларусь от 19 мая 1999 г. № 285 и от 23 октября 2006 г. № 631"
- [Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 25 марта 2009 г. № 353](#) "О порядке регистрации отпускных цен (тарифов)"
- [Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 8 июня 2009 г. № 752](#) "О внесении дополнений и изменений в постановления Совета Министров Республики Беларусь от 18 июня 1999 г. № 943 и от 26 марта 2008 г. № 454"
- [Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 10 июня 2009 г. № 757](#) "О внесении изменений в постановление Совета Министров Республики Беларусь от 10 июля 1998 г. № 1091"
- Письмо [Национального банка Республики Беларусь](#) от 15 января 2009 г. № 31-14/12 "Разрешение на проведение импортерами платежей по внешнеторговым операциям за счет выручки в иностранной валюте"

Uregulowania dotyczące działalności inwestycyjnej i innowacji

- [Указ Президента Республики Беларусь от 25 мая 2010 г. № 273](#) "О создании государственного учреждения "Национальное агентство инвестиций и приватизации"
- [Декрет Президента Республики Беларусь от 6 августа 2009 г. № 10](#) "О создании дополнительных условий для инвестиционной деятельности в Республике Беларусь"
- [Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 6 ноября 2009 г. № 1449](#) "О мерах по реализации Декрета Президента Республики Беларусь от 6 августа 2009 г. № 10"
- [Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 6 ноября 2009 г. № 1450](#) "Об утверждении Положения о порядке согласования перечня оборудования и (или) запасных частей к нему, ввозимых на таможенную территорию Республики Беларусь для объектов, связанных с реализацией инвестиционного проекта в рамках инвестиционного договора с Республикой Беларусь"
- [Указ Президента Республики Беларусь от 6 августа 2009 г. № 413](#) "О предоставлении физическим и юридическим лицам полномочий на представление интересов Республики Беларусь по вопросам привлечения инвестиций в Республику Беларусь"

- **Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 6 ноября 2009 г. № 1448** "Об утверждении Положения о порядке предоставления физическим и юридическим лицам полномочий на представление интересов Республики Беларусь по вопросам привлечения инвестиций в Республику Беларусь"
- **Указ Президента Республики Беларусь от 26 марта 2010 г. № 159** "О некоторых вопросах налогообложения доходов иностранных организаций"
- **Указ Президента Республики Беларусь от 6 августа 2009 г. № 414** "О внесении изменений и дополнения в указы Президента Республики Беларусь от 13 мая 2008 г. № 258 и от 24 июня 2008 г. № 350"
- **Указ Президента Республики Беларусь от 9 марта 2009 г. № 123** "О некоторых мерах по стимулированию инновационной деятельности в Республике Беларусь"
- **Указ Президента Республики Беларусь от 7 сентября 2009 г. № 441** "О дополнительных мерах по стимулированию научной, научно-технической и инновационной деятельности"
- **Указ Президента Республики Беларусь от 17 мая 2010 г. № 252** "О внесении дополнений и изменений в некоторые указы Президента Республики Беларусь"
- **Указ Президента Республики Беларусь от 22 июня 2009 г. № 328** "О внесении дополнений и изменений в Указ Президента Республики Беларусь от 25 мая 2006 г. № 356"
- **Указ Президента Республики Беларусь от 4 апреля 2009 г. № 175** "О мерах по развитию производства легковых автомобилей"
- **Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 24 июня 2009 г. № 825** "О мерах по реализации Указа Президента Республики Беларусь от 4 апреля 2009 г. № 175"
- **Указ Президента Республики Беларусь от 30 июня 2009 г. № 356** "О некоторых вопросах налогообложения доходов иностранных организаций"
- **Указ Президента Республики Беларусь от 4 августа 2009 г. № 410** "О внесении изменений в Указ Президента Республики Беларусь от 25 февраля 2008 г. № 113"
- **Декрет Президента Республики Беларусь от 1 марта 2010 г. № 4** "О внесении изменений и дополнений в декреты Президента Республики Беларусь от 20 декабря 2007 г. № 9 и от 28 января 2008 г. № 1"
- **Указ Президента Республики Беларусь от 3 марта 2010 г. № 131** "О проведении эксперимента по созданию фондов банковского управления"

Regulacje finansowe i płatnicze oraz działalność bankowa

- **Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 31 марта 2009 г. № 404** "Об утверждении Положения о порядке формирования, финансирования и контроля за выполнением государственных, региональных и отраслевых программ и признании утратившими силу отдельных постановлений Совета Министров Республики Беларусь"
- **Постановление Национального банка Республики Беларусь от 17 июля 2009 г. № 111**

Rozwój rynku finansowego

- **Указ Президента Республики Беларусь от 25 июня 2009 г. № 331** "О внесении дополнений и изменений в Указ Президента Республики Беларусь от 28 апреля 2006 г.

№ 277"

- Декрет Президента Республики Беларусь от 26 июня 2009 г. № 8 "О внесении дополнений и изменений в Декрет Президента Республики Беларусь от 20 марта 1998 г. № 3"
- Указ Президента Республики Беларусь от 2 июля 2009 г. № 367 "О некоторых вопросах жилищного строительства"
- Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 14 февраля 2009 г. № 198 "О внесении дополнения в постановление Совета Министров Республики Беларусь от 14 ноября 2000 г. № 1740"

Rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia

- Указ Президента Республики Беларусь от 2 апреля 2009 г. № 170 "О внесении дополнений и изменения в Указ Президента Республики Беларусь от 16 мая 2005 г. № 225"
- Указ Президента Республики Беларусь от 25 сентября 2009 г. № 479 "О переводе жилых помещений в нежилые и внесении изменения в Указ Президента Республики Беларусь от 16 марта 2006 г. № 152"
- Постановления Совета Министров Республики Беларусь [от 14 января 2009 г. № 26](#) и [от 15 января 2009 г. № 31](#)

Instrumenty rynku pracy

- Декрет Президента Республики Беларусь от 23 января 2009 г. № 2 "О стимулировании работников организаций отраслей экономики"
- Указ Президента Республики Беларусь от 23 января 2009 г. № 49 "О некоторых вопросах стимулирования реализации продукции, товаров (работ, услуг) в 2009 году"
- Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 28 января 2009 г. № 103 "О внесении изменений и дополнений в постановления Совета Министров Республики Беларусь от 25 июля 2002 г. N 1003 и от 27 декабря 2004 г. N 1651 и признании утратившими силу некоторых постановлений Совета Министров Республики Беларусь по вопросам регулирования оплаты труда"
- Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 6 марта 2009 г. № 288 "О внесении изменений и дополнений в постановление Совета Министров Республики Беларусь от 25 июля 2002 г. № 1003 и признании утратившими силу отдельных положений постановлений Правительства Республики Беларусь по вопросам оплаты труда"
- Постановление Совета Министров Республики Беларусь от от 13 ноября 2009 г. № 1476 "О внесении изменений в постановление Совета Министров Республики Беларусь от 25 июля 2002 г. № 1003"

Uproszczenia w tworzeniu, prowadzeniu i przekształcaniu działalności biznesowej

- Декрет Президента Республики Беларусь от 16 января 2009 г. № 1 "О государственной регистрации и ликвидации (прекращении деятельности) субъектов хозяйствования"
- Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 28 января 2009 г. № 114 "О некоторых вопросах государственной регистрации субъектов хозяйствования"
- Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 28 января 2009 г. № 141 "О вопросах взаимодействия регистрирующих органов с республиканскими органами"

государственного управления и иными органами по государственной регистрации субъектов хозяйствования с использованием автоматизированной информационной системы "Взаимодействие"

- **Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 5 февраля 2009 г. № 154** "Об утверждении Положения о порядке согласования наименований коммерческих и некоммерческих организаций"
- **Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 23 февраля 2009 г. № 229** "О Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей"
- **Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 15 апреля 2009 г. № 469** "О некоторых мерах по реализации Декрета Президента Республики Беларусь от 16 января 2009 г. № 1"
- **Указ Президента Республики Беларусь от 25 июня 2009 г. № 336** "О внесении изменений и дополнений в некоторые указы Президента Республики Беларусь по вопросам государственной регистрации и ликвидации (прекращения деятельности) субъектов хозяйствования"
- **Указ Президента Республики Беларусь от 16 октября 2009 г. № 510** "О совершенствовании контрольной (надзорной) деятельности в Республике Беларусь"
- **Указ Президента Республики Беларусь от 22 июня 2010 г. № 325** "О ведомственном контроле в Республике Беларусь"
- **Указ Президента Республики Беларусь от 6 апреля 2009 г. № 178** "О внесении изменений и дополнений в Указ Президента Республики Беларусь от 12 ноября 2003 г. № 508"
- **Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 27 июня 2009 г. № 842** "О некоторых мерах по реализации Указа Президента Республики Беларусь от 6 апреля 2009 г. № 178"